

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
TEISĖS GRUPĖ**

IŠVADA

**DĖL VALSTYBĖS TARNYBOS ĮSTATYMO NR. VIII-1316 PAKEITIMO ĮSTATYMO
PROJEKTO (toliau – VTĮ projektas) IR JĮ LYDINČIŲ LIETUVOS RESPUBLIKOS
DIPLOMATINĖS TARNYBOS ĮSTATYMO NR. VIII-1012 6, 10, 45, 47, 62, 88 IR
90 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS AKCINIŲ
BENDROVIŲ ĮSTATYMO NR. VIII-1835 31, 33 IR 37³ STRAIPSNIŲ PAKEITIMO
ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS IR SAVIVALDYBĖS ĮMONIŲ
ĮSTATYMO NR. I-722 10 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS
RESPUBLIKOS VIEŠŲJŲ ĮSTAIGŲ ĮSTATYMO NR. I-1428 9 STRAIPSNIO PAKEITIMO
ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS VIDAUS TARNYBOS STATUTO 9, 22 IR
59 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS PROFESINIO
MOKYMO ĮSTATYMO NR. VIII-450 17 STRAIPSNIO PAKEITIMO IR LIETUVOS
RESPUBLIKOS MOBILIZACIJOS IR PRIIMANČIOSIOS ŠALIES PARAMOS
ĮSTATYMO NR. I-1623 PAKEITIMO ĮSTATYMO NR. XIII-3228 1 STRAIPSNIO
PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTŲ
(toliau kartu – Projektai)
(TAP-20-1336(3) (20-8005(4))**

2020-09-21 Nr. NV-2537

Vilnius

Įvertinę Projektų, patikslintų pagal Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės 2020 m. rugpjūčio 12 d. išvadoje Nr. NV-2237 ir naujai teikiamų Lietuvos Respublikos mobilizacijos ir priimančiosios šalies paramos įstatymo Nr. I-1623 pakeitimo įstatymo Nr. XIII-3228 1 straipsnio pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybės įmonių įstatymo Nr. I-722 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projektų atitiktį įstatymams ir teisės technikos reikalavimams, teikiame šias esmines pastabas ir pasiūlymus:

Dėl VTĮ projekto:

1. VTĮ projekto 4 straipsnyje atliekami Valstybės tarnybos įstatymo (toliau – VTĮ) 6 straipsnio pakeitimai dėl kolektyvinių sutarčių sudarymo praktikoje gali sukelti aiškinimo ir taikymo problemų, nes VTĮ nenustačius bendrų ši institutą apibūdinančių (apibrėžiančių) nuostatų (VTĮ projekte atsisakyta VTĮ 6 straipsnio 3 ir 4 dalių), o nuostata, kad kolektyvinėms deryboms ir kolektyvinių sutarčių sudarymui valstybės tarnyboje taikomas Darbo kodekso nuostatos, tiek kiek jos neprieštarauja imperatyvioms šio įstatymo nuostatoms, nesuteiks daugiau aiškumo ir apibrėžtumo dėl ko galima susitarti (nustatyti) kolektyvinėje sutartyje. Pagal bendrą viešosios teisės principą „draudžiama viskas, kas nėra tiesiogiai leidžiama“, o VTĮ nustato tik dvi normas, kuriose nustatyta, kas gali būti sulygta kolektyvinėse sutartyse (VTĮ 17 straipsnio 6 dalis ir 29 straipsnio 2 dalis), todėl kitų nuostatų susitarimas kolektyvinėje sutartyje gali kelti ginčus. Be to, Projektų aiškinamojo rašto 4 skyriaus 3 punkte siūlome tikslinti pateiktą pagrindimą dėl kolektyvinių sutarčių keitimo (pvz., nurodyta galimybė sudaryti tik šakos kolektyvines sutartis valstybės tarnyboje, tačiau Darbo kodeksas nustato ir kitų rūšių kolektyvines sutartis, taip pat nurodyta, kad siūloma atsisakyti nuostatų, apibrėžiančių šakos kolektyvinės sutarties sąlygas ir turinį, nors VTĮ tai nenustatyta ir kita).

2. Pakartotinai siūlome VTĮ projekto 8 straipsniu keičiamo VTĮ 11 straipsnio 2 dalyje vietoj procedūrinių nuostatų, kurios yra nustatytos VTĮ įgyvendinamajame teisės akte (žr. Priėmimo į valstybės tarnautojo pareigas organizavimo tvarkos aprašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. lapkričio 28 d. nutarimu Nr. 1176 „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo įgyvendinimo“) nustatyti tik bendrus kriterijus ar sąlygas, kuriomis vadovaujantis turi būti atrenkami kandidatai po įvykusio centralizuoto konkurso (taip pat siūlomas nuostatas reikėtų tikslinti lingvistiniu ir teisės technikos aspektais, nes neaišku apie kokią prašymą kalbama (nurodyta, kad šioje dalyje nurodytas prašymas, tačiau jis prieš šią nuostatą neįvardytas), neaišku apie kokią *tolesnę atranką* kalbama ir kita.

3. Pakartotinai siūlome atsisakyti asmens kilnojimo iš karjeros valstybės tarnautojo pareigų į politinio (asmeninio) pasitikėjimo valstybės tarnautojo pareigas, nes sistemiškai vertinant VTĮ 21 straipsnio 4, 5 ir 10 dalių nuostatas, minėtas perkėlimas iš esmės galimas visam valstybės politiko ar kolegialios institucijos įgaliojimų laikotarpiui (pvz., 5 metams), todėl tai nedera su tarnybine būtinybe ir sąlyga, kad keliama *laikina*, o ir pagal VTĮ 49 straipsnio 5 dalį darbdavys šiam perkeltam valstybės tarnautojui turi šiam visam laikui garantuoti eitas pareigas. Taip pat manome, kad toks asmens kilnojimas, t. y. pasibaigus karjeros valstybės tarnautojo perkėlimo į politinio (asmeninio) pasitikėjimo valstybės tarnautojo pareigas terminui, karjeros valstybės tarnautojo grąžinamas į eitas karjeros valstybės tarnautojo pareigas gali neužtikrinti VTĮ 3 straipsnio 1 dalies 11 punkte nustatyto politinio neutralumo principo įgyvendinimo.

4. Pakartotinai atkreipiame dėmesį, kad Projekto aiškinamajame rašte nepagrįsta (nenurodyti objektyvūs kriterijai), kodėl kasmetinių atostogų metu pavaduojant kitą valstybės tarnautoją ar darbuotoją, dirbantį pagal darbo sutartį, priemokos gali būti skiriamos ne ilgesniam kaip 9 mėnesių per kalendorinius metus laikotarpiui, o jau tikslinių atostogų metu šis terminas netaikomas ir priemoka skiriama iki tikslinių atostogų pabaigos (VTĮ projekto 22 straipsniu keičiamo VTĮ 30 straipsnio 3 dalis). Manome, kad pavaduojant valstybės tarnautojus ar darbuotojus jų kasmetinių ar kitų atostogų metu taip pat priemokos mokėjimo terminas turi būti susietas su šių atostogų terminu, o ne 9 mėnesių terminu, kuris neaišku, kaip apskaičiuotas (su kuo siejamas).

5. Atsižvelgiant į tai, kad Projektuose pasikeitė siūlomas teisinis reguliavimas, prie Projektų turi būti pridėta patikslinta antikorpucinio poveikio vertinimo pažyma, kuri turės būti kartu su Projektais teikiama Seimui. Taip pat pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės darbo reglamento, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1994 m. rugpjūčio 11 d. nutarimu Nr. 728, 36 punkte nustatytus reikalavimus Projektus turi vizuoti kalbos redaktoriaus.

Dėl susijusių aspektų.

Atkreiptinas dėmesys, kad Ekonomikos ir inovacijų ministerija yra įpareigota atlikti VTĮ ir kitų įstatymų pakeitimus, kiek tai susiję su valstybės tarnautojams nustatytu atlygiu už veiklą valstybės ir savivaldybių valdomų įmonių kolegialiuose organuose. VTĮ projekte ir jo lydimuosiuose įstatymų projektuose taip pat siūloma reguliuoti šiuos santykius, todėl Vyriausybė teikdama Seimui Ekonomikos ir inovacijų ministerijos pasiūlytą kitokį tų pačių santykių teisinį reguliavimą bus nenuosekli.

Teisės grupės vadovas

Rimvydas Pilibaitis

